

kapric in potreb. Zato bo treba pričeti misliti na notranjo reorganizacijo narodnih gledališč v naši državi.

Isto misel je približno razvijal tudi mladi publicist C. Debevec, ki je priredil o tem predmetu v Mestnem domu dne 18. januarja 1927 predavanje, in za njim — na nekoliko drastičen in demagoški način — S. Vurnik. Oba predavatelja sta kot drugi glavni povod sedanje krize navajala nesposobnost uprave. C. Debevec je navajal zlasti pogoške uprave pri angažiranju številnih opernih članov (ampak taki pogoški so v večji ali manjši meri pri vodstvu vsakega umetniškega zavoda neizogibni) in nezmisel 11 dramskih režiserjev, ki jih je imela slovenska drama v lanski sezoni in o čemer se je že pisalo. Točnosti in resničnosti raznih drugih Debevečevih izvajanj pa ni mogoče kontrolirati. Zato ta del predavanja po mojem mnenju ni sodil pred nepoučeno in bolj ali manj neinteresirano javnost, temveč bi bil umesten kvečjemu v zaključenem posvetu gledaliških izvedencev. Pred nekritično publiko je imel ta del Debevečevega govora — hoté ali nehoté — tendenco, da široko občinstvo še v večji meri odvrne posredno od gledališča samega.

Potrebno pa bi vsekakor bilo, da bi gledališko vodstvo že končno stopilo iz svoje neopravičene rezerviranosti ter sezvalo anketo javnih delavcev, kjer bi podalo svoje poročilo o delu za slovensko gledališče, o svojem gospodarstvu, o razmerju med opero in dramo i. dr. To bo tudi nedvomno storilo, ako smatra slovensko narodno gledališče za o b č e n a r o d n o zadevo in ne za zgolj urad, ki je odgovoren samó svojemu resortnemu ministru. Na tej anketi bi se lahko tudi konkretnije razpravljalo o upravičenih ali neupravičenih očitkih, ki so bili doslej v javnosti naperjeni zoper upravo, o sanaciji sedanje krize ter o preventivnih sredstvih za bodočnost. —

Da se v tem kritičnem ozračju umetniško delo gledališča ni moglo vršiti s tisto intenzivnostjo, ki bi bila potrebna, je jasno. Vzlic temu se je repertoar nemoteno izvajal in je drama priredila doslej že 12 novitet, med katerimi so nekatere relativno jako dobro uspele. Poročilo o prvi polovici dramske sezone objavi «Ljubljanski Zvon» v prihodnji številki. F r a n A l b r e c h t.

Iz Kopitarjeve delavnice. Fr. Kidrič je v Carnioli, N. v. I, 97—101, na podlagi notranjih indicij in izrečne izjave Kopitarja v pismu Cojzu dognal, da je bil kranjski sotrudnik knjige: «Die illyrischen Provinzen und ihre Einwohner. Wien. In der Camesinaschen Buchhandlung. 1812» — Kopitar. V izvodu te knjige, ki ga hrani licejska knjižnica v Ljubljani (sign. I E f 6710 8°), stoji zapisano s Cojzovo roko: «Der Kompilator dieses Werks soll „Woltersdorf“, Professor zu Bresslau seyn. Eine Kompilation??? Das beste dabei sind die v. Kopitar rektifizierten Orts Nahmen im slavischen.» J. A. G.

I. K. Doležal: Dr. Josef Karásek. Kus života z české Vidně. Za 2. julij 1926., ob 10. obletnici Karáskove smrti je izšla na Dunaju monografija (195 str.), kjer se nam z vsemi podrobnostmi slika življenje moža, ki je imel kot slavist in feuilletonist ozke stike tudi z Jugoslovani. Osebnost znan z vsemi pomembnejšimi kulturnimi delavci je sistematično zasledoval posebno naše kulturno gibanje. Izmed njegovih znanstvenih del je najbolj znana Slavische Literaturgeschichte (Göschel, 2 zvezka), ki je doživela prevod v ruščini (s slikami) in poljščini, dalje Dubrovačke legende (1915) in razprave o čeških in drugih slovstvih. V njegovi zapuščini se nahaja korespondenca tudi z nekaterimi našimi literati, tako z Aškercem, tedanjim Zvonovim urednikom. D — r.

Urednikov «imprimatur» dne 29. januarja 1927.